

คู่มือการปฏิบัติงาน

(Work Manual)

ของกรมควบคุมโรค

เรื่อง

**การเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพ
ลดปัจจัยเสี่ยง และภาวะโรค**

(รหัส) WM.....

คู่มือการปฏิบัติงาน

เรื่อง การเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยง และภาวะโรค

รหัส WM.....

ที่มา

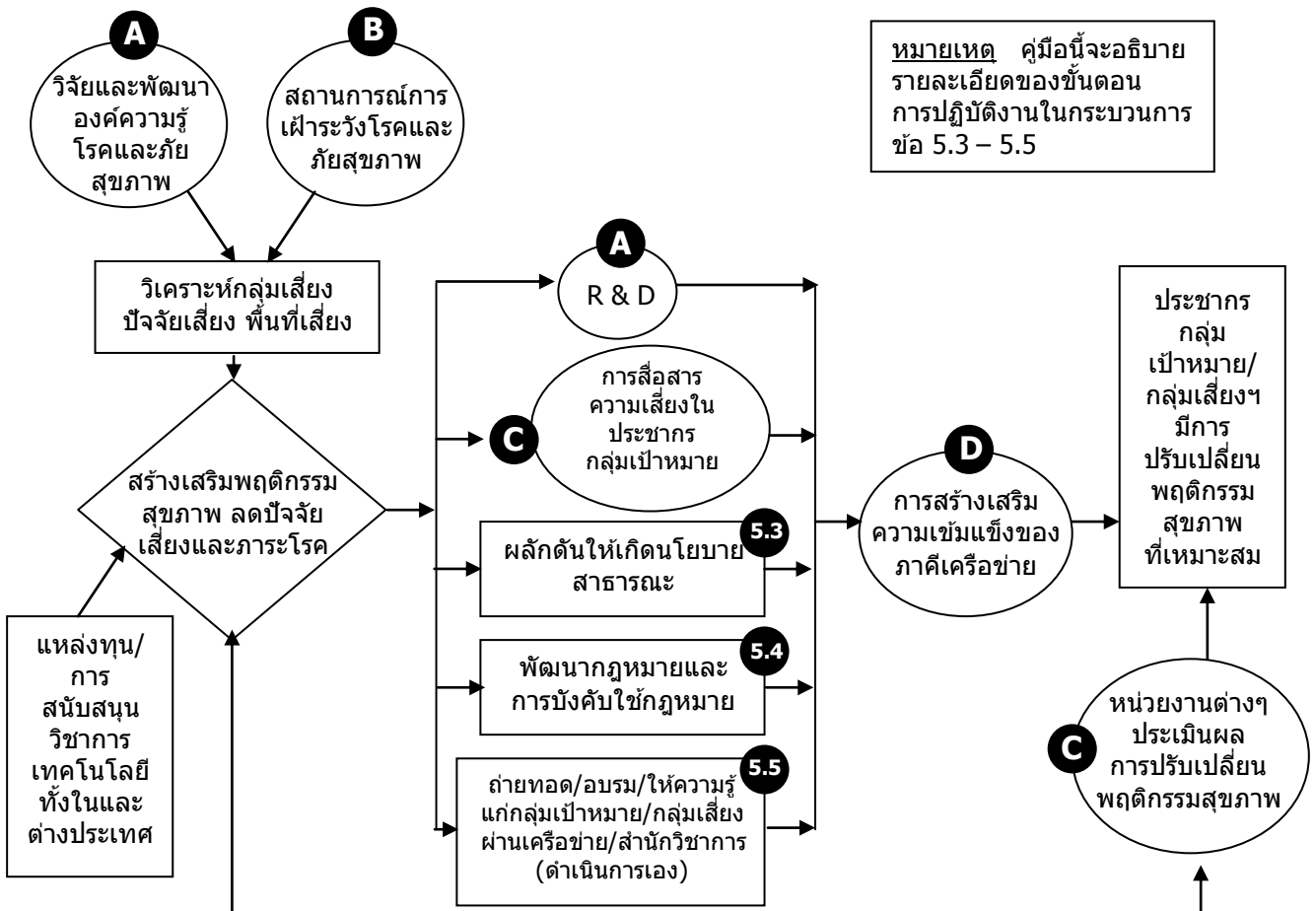
การเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยง และภาวะโรค เป็นการดำเนินงานของหลายหน่วยงานภายในกรมควบคุมโรค ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีความยุ่งยากและซับซ้อน กรมควบคุมโรคจึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานฯ ขึ้น เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานฯ

1. วัตถุประสงค์ (Objectives)

เพื่อให้ได้คู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงานด้านการเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยง และภาวะโรค และทุกหน่วยงานของกรมควบคุมโรคสามารถนำคู่มือนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงและภาวะโรคให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. ขอบเขต (Scope)

หน่วยงานของกรมควบคุมโรควิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ปัญหาโรคและภัยสุขภาพ โดยนำข้อมูลจากการรายงานผลการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพของสำนักโรคระบาดวิทยาหรือเป็นการวิจัยสถานการณ์ปัญหาโรคและภัยสุขภาพของหน่วยงานเอง หมายรวมถึงข้อมูลการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพ นำมาวิเคราะห์หาประชาชนกลุ่มเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง และพื้นที่เสี่ยงจากโรคและภัยสุขภาพ โดยการมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและภาคีเครือข่ายต่างๆ และร่วมกันคัดเลือกกระบวนการเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม และ ขออนุมัติดำเนินการตามขั้นตอนของคู่มือการปฏิบัติงานของกระบวนการที่คัดเลือก ตามกรอบ ดังนี้

หมายเหตุ คู่มือนี้จะอธิบายรายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงานในกระบวนการข้อ 5.3 – 5.5

- A** หมายถึง คู่มือกระบวนการวิจัยและพัฒนางานความรู้/ สำนักวิชาการของกรมควบคุมโรคที่มีการวิจัยและพัฒนางานความรู้
- B** หมายถึง คู่มือกระบวนการพัฒนาระบบข่าวกรองและภัยสุขภาพ/ สำนักวิชาการของกรมควบคุมโรคที่มีการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ
- C** หมายถึง คู่มือกระบวนการสื่อสารความเสี่ยง/สำนักวิชาการที่เฝ้าต่อการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ
- D** หมายถึง คู่มือกระบวนการพัฒนาเครือข่าย

3. คำจำกัดความ (Definition)

1) พฤติกรรมสุขภาพ (Health Behavior) หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นภายในบุคคลทั้งพฤติกรรมภายนอก (Overt behavior) และ พฤติกรรมภายใน (Covert behavior) ซึ่งพฤติกรรมภายนอก ได้แก่ การปฏิบัติที่สามารถสังเกตและมองเห็นได้ ส่วนพฤติกรรมภายใน ได้แก่ องค์ประกอบทางจิตวิทยา (Psychological factors) ซึ่งมีความคิดความเชื่อ การรับรู้ แรงจูงใจ ค่านิยม ทศนคติ และความคาดหวัง โดยในทางพฤติกรรมศาสตร์เชื่อว่า องค์ประกอบเหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพของบุคคล โดยสรุปแล้วพฤติกรรมสุขภาพ มีความหมาย คือการแสดงออกของบุคคลทั้งภายในและภายนอก ที่สังเกตได้และสังเกตไม่ได้ในการกระทำหรืองดเว้นการกระทำสิ่งที่มีผลต่อสุขภาพ ในด้านการป้องกัน การสร้างเสริมการรักษาและการฟื้นฟูสุขภาพ อันมีผลต่อสภาวะทางสุขภาพของบุคคล

2) ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง องค์ประกอบด้านกายภาพ สังคมหรือสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต หรือทรัพย์สิน

3) พฤติกรรมเสี่ยง หมายถึง การกระทำของบุคคลที่อาจส่งผลให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต หรือ ทรัพย์สิน

4) ภาระโรค (Burden of Disease : BOD) หมายถึง การที่คนเกิดอุบัติเหตุ เจ็บป่วย พิการ หรือทุพพลภาพ ตายก่อนวัยหรือสภาวะที่ทำให้คนต้องเสียสุขภาพไป

5) นโยบายสาธารณะ หมายถึง นโยบายด้านการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยง ภาระโรค โดยเกิดจาก กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคที่เกี่ยวข้อง

5.1 Policy : ทิศทางของการกระทำที่ชัดเจนที่ได้ชี้แนะและกำหนดการตัดสินใจ

5.2 Public Policy : การตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อสังคมที่ได้แสดงออกมาในการออกกฎหมาย หรือไม่ว่าจะมาจากการตัดสินใจของบริษัทเอกชนหรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร

5.3 Health Policy : การตัดสินใจหรือการกระทำที่ตั้งใจเพื่อให้เกิดผลกระทบเชิงบวกต่อสุขภาพโดยตรง

5.4 Health Public Policy : การตัดสินใจหรือการกระทำใด ๆ ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนในสังคม

6) พระราชบัญญัติ หมายถึง กฎหมายซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา

7) กฎกระทรวง หมายถึง กฎหมายซึ่งรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีได้ออกไว้เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ

8) ประกาศกระทรวง หมายถึง กฎหมายซึ่งรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติได้ออกไว้เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ

9) การผลักดันกฎหมาย หมายถึง การดำเนินการให้มีการบังคับใช้และการปฏิบัติตามกฎหมาย

10) การฝึกอบรม หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งเน้นสร้างความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และแนวคิดใหม่ให้กับบุคลากรเพื่อนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานให้ได้ประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น อันจะก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อหน่วยงาน

11) ลูกค้า/ผู้รับบริการ หมายถึง ผู้ที่มารับบริการจากส่วนราชการโดยตรง หรือผ่านช่องทาง การสื่อสารต่างๆ ทั้งนี้รวมถึงผู้รับบริการที่เป็นส่วนราชการด้วย

12) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการดำเนินการของกรมควบคุมโรค

13) หน่วยงานเครือข่าย หมายถึง หน่วยงานในพื้นที่เป้าหมายที่มีการดำเนินงานแผนงาน/โครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงและภาระโรค

14) หน่วยงานนอกกรมควบคุมโรค หมายถึง หน่วยงานอื่นที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับแผนงาน/โครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงและภาระโรค เช่น กรมอื่นๆ ของกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน องค์การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นต้น

5.1 วิจัยและ พัฒนา	↑	←	→							
5.2 การสื่อสาร ความเสี่ยงแก่ กลุ่มประชากร กลุ่มเป้าหมาย	→	←				→				
5.3 ผลักดัน นโยบาย สาธารณะ	→									
5.4 พัฒนา กฎหมายและ การบังคับใช้	→									
5.5 อบรม/ ถ่ายทอด/ให้ ความรู้แก่ กลุ่มเป้าหมาย/ กลุ่มเสี่ยงฯ	→									
	↓									
6. สร้างเสริม ความเข้มแข็ง ของภาคี เครือข่าย	↓	→								
7. ประเมินผลการ พัฒนาพฤติกรรม ของประชากร กลุ่มเป้าหมาย/ กลุ่มเสี่ยงฯ	↓	→								

คำอธิบาย Flow Chart

ขั้นตอนที่ 1 หน่วยงานของกรมควบคุมโรคศึกษาวิจัยสถานการณ์ปัญหาโรคและภัยสุขภาพ (รายละเอียดตามคู่มือการปฏิบัติงานของกรมควบคุมโรค เรื่อง กระบวนการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้) และวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลสถานการณ์ปัญหาโรคและภัยสุขภาพจากรายงานผลการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพของสำนักโรคติดต่อวิทยา (รายละเอียดตามคู่มือการปฏิบัติงานของกรมควบคุมโรค เรื่อง กระบวนการพัฒนาระบบข่าวกรองและภัยสุขภาพ) และจากสถานการณ์และข้อมูลการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพของสำนักวิชาการของกรมควบคุมโรคที่มีการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ เช่น รายงานการเฝ้าระวังฯ ของสำนักโรคติดต่อวิทยา, การเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม, รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงโรคไม่ติดต่อ และการบาดเจ็บ (BRFSS) ของสำนักโรคไม่ติดต่อ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 หน่วยงานของกรมควบคุมโรคนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์เพื่อหา กลุ่มเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง และพื้นที่เสี่ยงต่อโรคและภัยสุขภาพ ซึ่งกลุ่มเสี่ยงจำแนกตามกลุ่มอายุ เพศ การศึกษา อาชีพ รายได้ สภาพแวดล้อม ที่อยู่อาศัย ฯลฯ โดยหน่วยงานของกรมควบคุมโรคมีการประสาน สื่อสารลูกค้า/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและภาคีเครือข่าย เพื่อให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการของหน่วยงานกรมควบคุมโรคประสานงาน สื่อสาร และตัดสินใจร่วมกับลูกค้า/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและภาคีเครือข่ายคัดเลือกกระบวนการพัฒนาพฤติกรรม สุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงและภาระโรคที่เหมาะสมกับประชากรกลุ่มเป้าหมาย/กลุ่มเสี่ยงต่อโรคและภัยสุขภาพ ซึ่งอาจจะใช้กระบวนการเดียวหรือหลายกระบวนการร่วมกันก็ได้

ขั้นตอนที่ 4 ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการของหน่วยงานกรมควบคุมโรคนำเสนอแผนงาน/โครงการ เพื่อขอความเห็นชอบและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานจากผู้อำนวยการหน่วยงาน และเมื่อได้รับ

ความเห็นชอบแล้วจึงลงมือดำเนินการตามแผนที่วางไว้ (ในกรณีที่แผนงาน/โครงการที่ต้องผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารกรมควบคุมโรคก่อนจึงจะดำเนินการได้นั้น เมื่อผ่านความเห็นชอบจากผู้อำนวยการหน่วยงานแล้วต้องนำเสนอขอความเห็นชอบจากผู้บริหารกรมควบคุมโรค เมื่อได้รับการอนุมัติแล้วจึงจะลงมือดำเนินการตามแผนที่วางไว้) ซึ่งการดำเนินการตามกระบวนการต่างๆ ในคู่มือนี้ จะเริ่มต้นดำเนินการและอธิบายเป็น Flow chart จากขั้นตอนที่ 4 เป็นต้นไป

ขั้นตอนที่ 5 ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการของหน่วยงานกรมควบคุมโรคดำเนินการแผนงาน/โครงการที่ได้รับการอนุมัติแล้ว ตามขั้นตอนในคู่มือการปฏิบัติงานของกระบวนการที่เลือก

5.1 การศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ ดำเนินการตามขั้นตอนในคู่มือการปฏิบัติงานของกระบวนการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ของกรมควบคุมโรค

5.2 การสื่อสารความเสี่ยงที่เอื้อต่อการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพในประชากรกลุ่มเป้าหมาย ดำเนินการตามขั้นตอนในคู่มือการปฏิบัติงานของกระบวนการสื่อสารความเสี่ยงของกรมควบคุมโรค

5.3 การพัฒนา ผลักดัน และสนับสนุนให้เกิดการบังคับใช้นโยบายสาธารณะด้านการเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงและภาวะโรค ดำเนินการตามขั้นตอนการปฏิบัติงานการพัฒนา ผลักดัน และสนับสนุนให้เกิดการบังคับใช้นโยบายสาธารณะด้านการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงและภาวะโรค (ดำเนินการตามขั้นตอนการปฏิบัติงานข้อ 5.3 ของคู่มือนี้)

5.4 การพัฒนากฎหมายด้านการเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงและภาวะโรค ดำเนินการตามขั้นตอนการปฏิบัติงานพัฒนากฎหมายด้านการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงและภาวะโรค (ดำเนินการตามขั้นตอนการปฏิบัติงานข้อ 5.4 ของคู่มือนี้)

5.5 การอบรม ประชุม สัมมนา เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงและภาวะโรคให้แก่กลุ่มเป้าหมาย/กลุ่มเสี่ยงต่อโรคและภัยสุขภาพดำเนินการตามขั้นตอนของการปฏิบัติงาน การถ่ายทอดสู่บุคคล (การฝึกอบรม) (ดำเนินการตามขั้นตอนการปฏิบัติงานข้อ 5.5 ของคู่มือนี้)

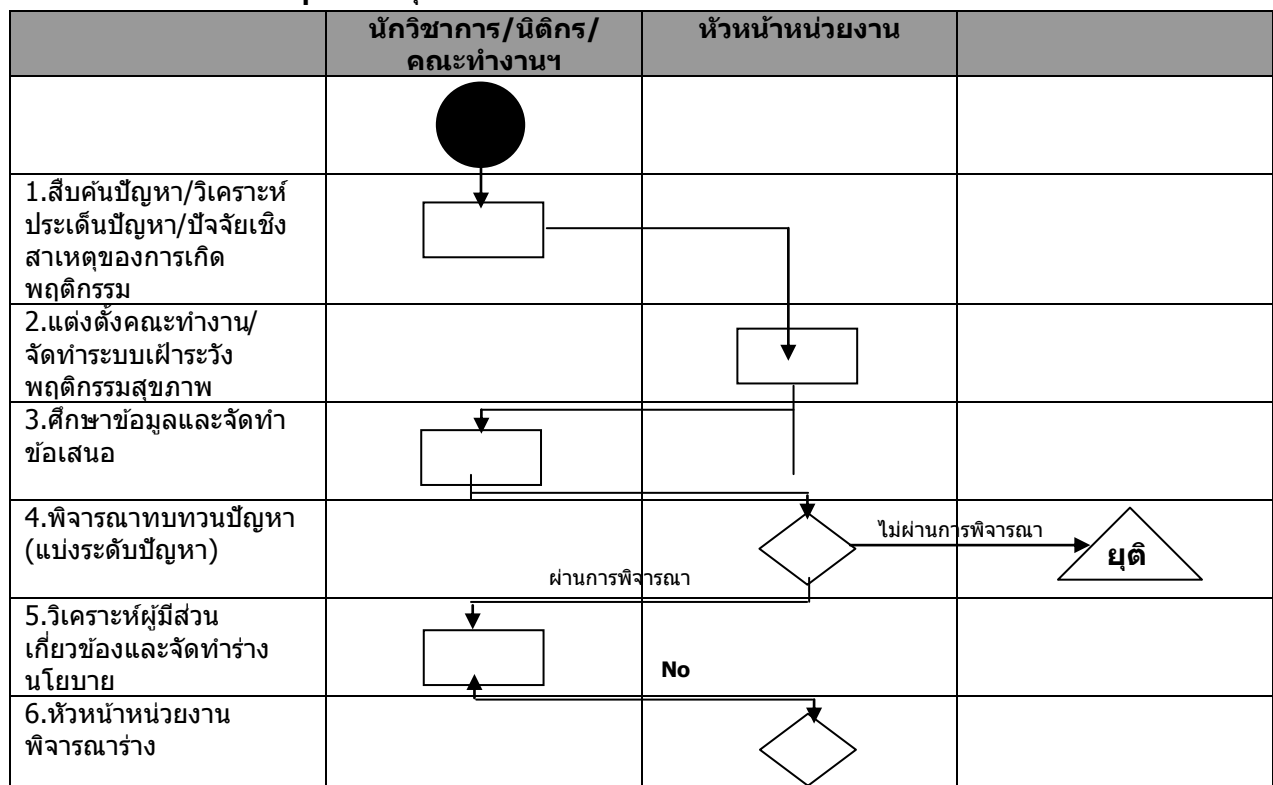
ขั้นตอนที่ 6 ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการของหน่วยงานกรมควบคุมโรคดำเนินการสร้างความเข้มแข็งของหน่วยงานเครือข่าย ตามขั้นตอนของคู่มือกระบวนการพัฒนาเครือข่ายของกรมควบคุมโรค

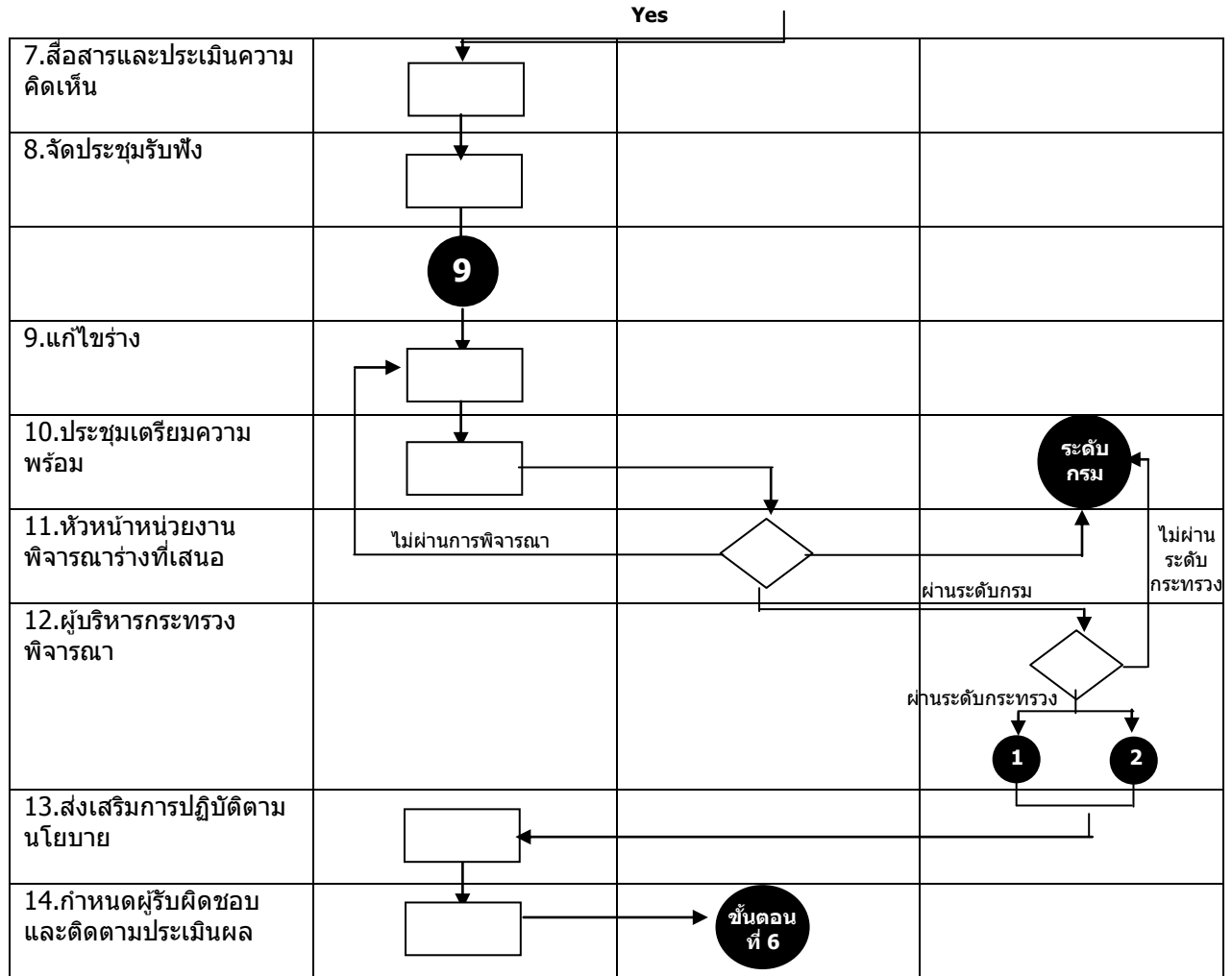
ขั้นตอนที่ 7 ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการของหน่วยงานกรมควบคุมโรคดำเนินการประเมินผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ตามขั้นตอนของคู่มือกระบวนการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ของกรมควบคุมโรค

ขั้นตอนการปฏิบัติงานข้อ 5.3 – 5.5

5.3 ขั้นตอนการปฏิบัติงานการพัฒนา ผลักดันและสนับสนุนให้เกิดนโยบายสาธารณะ

เพื่อการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยง ภาวะโรค

รายละเอียด ขั้นตอนการปฏิบัติงานการพัฒนา ผลักดันและสนับสนุนให้เกิดการบังคับใช้ นโยบายสาธารณะ เพื่อการเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยง และภาวะโรค

ขั้นตอน	คำอธิบาย / รายละเอียด	ปัจจัย ความสำเร็จ	จุดควบคุม ความเสี่ยง
1.สืบค้นปัญหา/วิเคราะห์ประเด็นปัญหา	ผู้รับผิดชอบทำหน้าที่วิเคราะห์ประเด็น(ระดับหน่วยงาน/กรม โดยนักวิชาการ/นิตกร ระดับหน่วยงาน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในประเด็นนั้น ๆ ซึ่งอาจจะได้รับข้อมูลริเริ่มจากรัฐบาลนักการเมือง ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ องค์กรภาครัฐ และเอกชน ชุมชน ประชาชน องค์กรเครือข่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผลงานวิจัย / ข้อมูลการ เฝ้าระวัง และผลการดำเนินงานของกรมควบคุมโรค/สำนักวิชาการ	ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่บอกได้ว่าส่งผลต่อประชากรเป้าหมาย และหากสามารถวิเคราะห์ได้ถึง ความคุ้มค่าเชิง เศรษฐศาสตร์	ข้อมูลต้องมี Evident based ที่แน่นอนเพียงพอ ทั้ง ด้านวิชาการด้านผู้ปฏิบัติ ด้านชุมชน เพื่อให้เกิดการยอมรับและสนับสนุนนโยบายให้เกิดขึ้น โดยการสื่อสาร ให้เห็นถึงความสำคัญ และตระหนักที่จะต้องมีนโยบาย
2. แต่งตั้ง คณะทำงาน	ระดับกรมโดยแต่งตั้งในรูปคณะกรรมการ/คณะทำงาน/หน่วยงานที่กรมมอบหมาย	สาธารณสุขก็จะมีน้ำหนักในการนำเสนอมาก	
3. ศึกษาข้อมูล และจัดทำ ข้อเสนอ	3.1 การศึกษาข้อมูล การรวบรวมข้อมูลที่มีผลกระทบ/ผลสะท้อนปัญหาของประชาชน พฤติกรรมประชาชน เทคโนโลยีการจัดการแก้ไขปัญหา ได้แก่ ข้อมูลองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สถานการณ์ สภาพ ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น แนววิธีการ/เทคโนโลยีในการดำเนินงาน การกำหนดตัวชี้วัด วิธีการติดตามและประเมินผล วิธีปรับปรุงการดำเนินงาน รวมทั้งการจัดเวทีวิชาการ คณะกรรมการศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาปัจจุบัน คาดการณ์แนวโน้มปัญหา ตัวชี้วัด ทางเลือกการแก้ไข ปัญหา มีที่มาของปัญหา มีกลุ่มเสี่ยง มีวิธีการแก้ไข จากภาคเอกชน/ธุรกิจ สามารถคุ้มครองสุขภาพประชาชนได้ มีเครือข่าย ศึกษาข้อมูล ที่เป็นอันตรายหรือมีความเสี่ยงต่อสุขภาพ 3.2 จัดทำข้อเสนอ การจัดทำและนำเสนอข้อมูลให้ครอบคลุม ขนาดและความรุนแรงของปัญหา ผลกระทบจากการดำเนินการตามนโยบายสาธารณะ หรือไม่ ดำเนินการต่อประชาชน/เศรษฐกิจ สังคมทั้งเชิงบวกและลบ และวิเคราะห์ความเป็นไปได้ คณะกรรมการผู้รับผิดชอบจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ไขหรือลดปัญหาเสนอต่ออธิบดีกรมควบคุมโรค		
4.พิจารณาทบทวน ปัญหา(แบ่งระดับ ปัญหา)	พิจารณาแบ่งระดับปัญหา ผู้บริหารตัดสินใจโดยใช้ข้อมูล และข้อเสนอ(ไม่ผ่าน นำกลับไป ทบทวน หรือยุติ) - อธิบดีกรมควบคุมโรคพิจารณาแบ่งระดับปัญหาเป็น ประการศกรม กระทรวง และ ผลักดันเป็นนโยบายรัฐบาล		
5.วิเคราะห์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและ จัดทำร่างนโยบาย	ในแต่ละระดับนโยบาย โดย สืบค้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ประเด็นนโยบายสาธารณะ ที่ได้รับผลกระทบเชิงบวกและลบ ผู้ที่มีอำนาจต่อการตัดสินใจ สนับสนุนให้เกิดนโยบาย โดยให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง : ประชาชน สื่อมวลชน นักวิชาการ ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรเครือข่าย ทำงาน นโยบาย ฝ่ายการเมือง ผู้แทนองค์กรอิสระ องค์กรสนับสนุนการวิจัย สถาบันการศึกษา		
6.ผู้บริหารกรม พิจารณาร่าง	หากผ่านการพิจารณา ก็สื่อสาร หากไม่ผ่านการ พิจารณากลับไปให้ผู้รับผิดชอบหรือคณะกรรมการ ดำเนินการทบทวนแก้ไข		

ขั้นตอน	คำอธิบาย / รายละเอียด	ปัจจัย ความสำเร็จ	จุดควบคุม ความเสี่ยง
	7.1 การสื่อสารสาธารณะ เป็นกระบวนการนำเสนอข้อมูลสู่สาธารณะ โดยผ่านช่องทางที่เหมาะสมแต่ละกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยใช้กระบวนการถ่ายทอดฯ 7.2 การประเมินความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง เป็น การรวบรวมข้อมูล ผลลัพธ์ วิเคราะห์จัดกลุ่มผู้เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และกลุ่มเป็นกลาง เพื่อการวางแผนการดำเนินงานในขั้นตอนลำดับต่อไป ได้แก่ วางแผนการทำงานร่วมกัน พิจารณาแก้ไขปัญหาร่วมกัน กรณีมีกลุ่มที่ขัดแย้งกันให้วางแผนบริหารความขัดแย้งด้าน ผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มโดยการแยกหาความต้องการของแต่ละกลุ่มเป้าหมายและทำการเจรจาต่อรองเพื่อนำเข้าสู่ที่ประชุมรวมของทุกกลุ่ม	จะต้องมีคณะเจรจาต่อรองและให้ข้อมูลกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ กำหนด เป็น นโยบายสาธารณะเพื่อให้ เป็น ผู้เจรจาต่อรองกับผู้บริหาร จึงจะสำเร็จ เจรจากับรัฐมนตรี ให้ผลักดัน เช่น แอลกอฮอล์	การส่งเสริมสุขภาพและการพฤติกรรม สุขภาพ การลดปัจจัยเสี่ยงภาวะโรค บางเรื่องควรมีผู้นำที่เป็น NGO คอยผลักดันและช่วยเหลือ
8.รับฟังความคิดเห็นสาธารณะ	คณะกรรมการจัดให้มีการ รับฟังความคิดเห็นสาธารณะจนได้ข้อยุติโดยมีการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น หรือสำรวจ ทศนคติ/ความคิดเห็น ครอบคลุมกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ 8.1 คณะกรรมการที่ปรึกษาภาคประชาชน 8.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 8.3 ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ ทั้งภาครัฐและเอกชน 8.4 ประชาชน 8.5 องค์กรภาคีเครือข่าย		
9. ปรับแก้ไขร่างนโยบาย	คณะกรรมการ ปรับแก้ไขร่างนโยบายตามข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะตามข้อ 8		
10. ประชุมเตรียมความพร้อม	ประชุมเตรียมความพร้อมผู้ชี้แจง(คณะกรรมการ / หน่วยงานเจ้าของเรื่อง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)		
11. คณะกรรมการเสนอร่างนโยบายสาธารณะ	คณะกรรมการเสนอร่างนโยบายสาธารณะที่ปรับแก้แล้วต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในแต่ละระดับ พร้อมทั้งติดตาม/ประสานให้ข้อมูลอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อให้ผู้บริหารเข้าใจผลเชิงบวกและลบของการดำเนินงานตามร่างนโยบายสาธารณะได้อย่างชัดเจน	หาผู้เชี่ยวชาญในการร่างนโยบายที่เข้าใจถึงการผลักดัน	มีผู้เชี่ยวชาญและชี้แนะในการร่างนโยบาย
12. ผู้บริหารกระทรวงพิจารณา	ผู้บริหารกระทรวงพิจารณาว่าสมควรเป็นนโยบายระดับใด 12.1 ระดับประเทศ เป็น วาระแห่งชาติ 12.1.1 กรมควบคุมโรคเห็นชอบและเสนอ รมต. กระทรวงฯ โดยผ่านความเห็นชอบสำนักงานปลัดกระทรวงฯ 12.1.2 กระทรวงฯ เสนอ ครม. (ผ่านสำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี) 12.2 ระดับกระทรวง (ประกาศนโยบาย) 12.3 ระดับกรม (ข้อตกลงร่วมกัน)ทั้งนี้ คณะกรรมการเป็นผู้ติดตามผลการพิจารณาระดับกระทรวง		
13. ส่งเสริมการปฏิบัติตามนโยบาย	กรมควบคุมโรค มอบหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายสาธารณะ	- นโยบายต้องชัดเจนมีรูปธรรมในการปฏิบัติ	
14. ติดตามประเมินผล	- กำหนดผู้รับผิดชอบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายสาธารณะ - ดำเนินการติดตามประเมินผลและรายงานผลให้กับคณะกรรมการจัดทำนโยบายเพื่อการปรับปรุงแก้ไข 14.1 กำหนดวิธีการ เกณฑ์การประเมินและตัวชี้วัด 14.2 แบบฟอร์มหรือหัวข้อการรายงานและความถี่การรายงาน		
ขั้นตอนที่ 6 และ 7	ดำเนินการในการสร้างเสริมความเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย และประเมินผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมฯ		

5.4 ขั้นตอนการปฏิบัติงานพัฒนานกฎหมายด้านการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงและภาวะโรค

ขั้นตอน	หน่วยงาน ของ กรม คร.	คกก./ ผู้บริหาร กรม คร.	ผู้ บริหาร กสธ.	ลูกค้า/ ผู้มี ส่วนได้ - ส่วน เสีย	รพว.สธ.	สลด.	กรม.	รัฐสภา
	ขั้นตอน ที่ 4							
1. กำหนดผู้รับผิดชอบ	[]							
2. ศึกษาข้อมูล	[]							
3. ตัดสินใจ								
4. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการตรากฎหมาย	[]			[]				
5. ตัดสินใจ								
6. จัดทำร่างกฎหมาย		[]		[]				
7. ชี้แจงการพิจารณา 7.1 ร่าง พรบ. (L1) 7.2 ร่างกฎกระทรวง (L2) 7.3 ร่างประกาศฯ (L3)					Legal 1 ร่าง พรบ. Legal 2 ร่างกฎกระทรวง Legal 3 ร่างประกาศฯ			
8. ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา						[]		
9. ส่งเสริมการบังคับ ใช้กฎหมาย		[]						
10. ติดตามและ ประเมินผลการบังคับ ใช้กฎหมาย	[]			[]				
11. สรุปรายงานและ เผยแพร่	[]			[]				
	ขั้นตอน ที่ 6							

**รายละเอียด ขั้นตอนการปฏิบัติงานพัฒนากฎหมายด้านการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ
ลดปัจจัยเสี่ยงและภาวะโรค**

ขั้นตอน	คำอธิบาย / รายละเอียด	ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด
1. กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน	สำนักฯ /สถาบัน กำหนดผู้รับผิดชอบ โดยอาจจัดทำในรูปคณะกรรมการ/คณะทำงาน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร นักวิชาการ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้แทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	- มีระบบการประสานงาน	
2. ศึกษาข้อมูลด้านเพื่อการตัดสินใจในเบื้องต้น	สำนักฯ /สถาบัน ดำเนินการ : - ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพปัญหา รวมทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้อง - กำหนดประเด็น/เนื้อหาเป็นทางเลือกในการจัดทำเป็นมาตรการทางกฎหมาย - ศึกษาความพร้อมทางวิชาการ วิธีการดำเนินงานทรัพยากร เครือข่ายในการดำเนินงานในประเด็นนั้นๆ - วิเคราะห์และจัดทำข้อมูลผลกระทบในการดำเนินการ ตามมาตรการทางกฎหมาย	- มีระบบฐานข้อมูล	- มีระบบการเฝ้าระวังฯ
3. การตัดสินใจเบื้องต้น	- สำนัก/สถาบัน นำเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการ/ผู้บริหารกรมควบคุมโรค เพื่อตัดสินใจในเบื้องต้นในการคัดเลือกประเด็น/เนื้อหาที่ต้องการ - กรณีที่คณะกรรมการ/ผู้บริหารฯ ไม่เห็นชอบเนื่องจากเห็นว่าข้อมูลยังไม่ชัดเจนเพียงพอในการตัดสินใจ ให้สำนัก/สถาบันนำกลับไปทบทวนหรือศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม - กรณีที่คณะกรรมการ/ผู้บริหารฯ เห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องใช้มาตรการทางกฎหมายให้ตัดสินใจ ไม่เห็นชอบ สำนัก/สถาบันต้องยุติการดำเนินการ - กรณีที่ผู้บริหาร/คณะกรรมการตัดสินใจเห็นชอบว่ามีความจำเป็นต้องใช้มาตรการทางกฎหมาย สำนัก/สถาบันจึงดำเนินการต่อไป	- ความสมบูรณ์ของเอกสารและข้อมูล	
4. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการตราเป็นกฎหมาย	สำนัก/สถาบัน วิเคราะห์ความจำเป็นในการมีกฎหมาย ร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1) วิเคราะห์ว่ามีกฎหมายแล้วหรือไม่ โดย 1.1) กรณีที่ยังไม่มีกฎหมายแม่ใช้บังคับในปัจจุบันให้เสนอให้ตราพระราชบัญญัติ 1.2) กรณีมีกฎหมายแม่แต่ยังไม่มีกฎหมายลำดับรองให้เสนอให้ตรากฎหมายลำดับรอง 1.3) กรณีที่มีกฎหมายแล้วให้พิจารณาว่าครอบคลุมประเด็นที่ต้องการหรือไม่ โดย 1.3.1 หากยังไม่ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการให้เสนอให้มีการปรับปรุงกฎหมาย 1.3.2 หากครอบคลุมประเด็นที่ต้องการแล้วแต่ไม่มีการนำไปปฏิบัติ ให้เสนอให้มีการผลักดันบังคับใช้กฎหมาย		

ขั้นตอน	คำอธิบาย / รายละเอียด	ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด
4. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการตราเป็นกฎหมาย (ต่อ)	2) สำนัก/สถาบันร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สรุปประเภทของกฎหมายที่จะดำเนินการได้ พร้อมทั้งวิเคราะห์เงื่อนไขการใช้อำนาจตามกฎหมายหลักในประเด็นต่างๆ ดังนี้ 2.1 ประเภทของกฎหมายที่จะดำเนินการพัฒนา 2.2 เงื่อนไขในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ใครคือผู้มีอำนาจในการตรากฎหมาย, ขั้นตอนในการตรากฎหมาย, หน่วยงานรับผิดชอบในการเสนอร่างกฎหมาย และ ขั้นตอน/วิธีการนำเสนอร่างกฎหมาย		
5. การตัดสินใจเพื่อดำเนินการพัฒนาให้เกิดกฎหมาย	สำนัก/สถาบัน ดำเนินการเสนอคณะกรรมการ/ผู้บริหารกรมฯ และผู้บริหารกระทรวงตัดสินใจ ในประเด็น : ให้มีการพัฒนาให้เกิดกฎหมาย, กำหนดประเภทของกฎหมาย (พระราชบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรอง)	- ความสมบูรณ์ของเอกสารและข้อมูล	-
6. การจัดทำร่างกฎหมาย	1) สำนัก/สถาบัน ดำเนินการ 1.1) จัดทำหลักเกณฑ์ทางวิชาการในประเด็นที่จะบัญญัติเป็นกฎหมาย 1.2) จัดทำข้อมูลทางวิชาการเพื่อชี้แจงเหตุผลความจำเป็นในการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องนั้นๆ 1.3) จัดทำข้อมูลสถานการณ์ สภาพปัญหา ข้อเท็จจริงและแนวทางปฏิบัติที่เป็นอยู่ 1.4) นำเสนอต่อผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้แทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ทางวิชาการ 2) สำนัก/สถาบัน ร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดำเนินการ จัดทำร่างกฎหมาย	- มีข้อมูลด้านวิชาการรองรับ	
7. ชี้แจงการพิจารณาร่างกฎหมาย	สำนัก/สถาบัน จัดทำหลักการและเหตุผล ประกอบร่างกฎหมาย เพื่อเสนอผู้บริหารกรมควบคุมโรค ลงนามเสนอร่างกฎหมายต่อผู้มีอำนาจในการพิจารณาร่างกฎหมาย โดยสำนัก/สถาบันและผู้บริหารกรมฯ ร่วมกันชี้แจงต่อผู้มีอำนาจพิจารณาร่างกฎหมาย ดังรายละเอียดในขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ Legal 1 ร่างพระราชบัญญัติ Legal 2 ร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข	- ความสมบูรณ์ของเอกสารและข้อมูล - การ Lobby ประธานคณะกรรมการ	
8. ติดตามการประกาศในราชกิจจานุเบกษา	สำนัก/สถาบัน ติดตามการประกาศในราชกิจจานุเบกษากับทางสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นระยะ	- ระบบการสื่อสารมีความสะดวก	

ขั้นตอน	คำอธิบาย / รายละเอียด	ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด
9. ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมาย	สำนัก/สถาบัน ดำเนินการ ทำความเข้าใจและชี้แจงหน่วยงานเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เกี่ยวข้องกับตัวบทกฎหมาย และแนวทางการนำไปใช้ จัดทำเอกสาร คู่มือ ซีดี วิทยากร สนับสนุนการปฏิบัติการ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชน	มี Website มีงบประมาณ มีระบบการติดตามและประเมินผล	
10. ติดตามและประเมินผลการใช้กฎหมาย	สำนัก/สถาบัน ติดตามและประเมินผลว่าหลักเกณฑ์ทางวิชาการในกฎหมายสามารถใช้ประโยชน์ได้จริงหรือไม่		
11. สรุปรายงาน และเผยแพร่	สำนัก/สถาบันสรุปรายงานและเผยแพร่ให้ประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบ	
ขั้นตอนที่ 6 และ 7	ดำเนินการในการสร้างเสริมความเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย และประเมินผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมฯ		

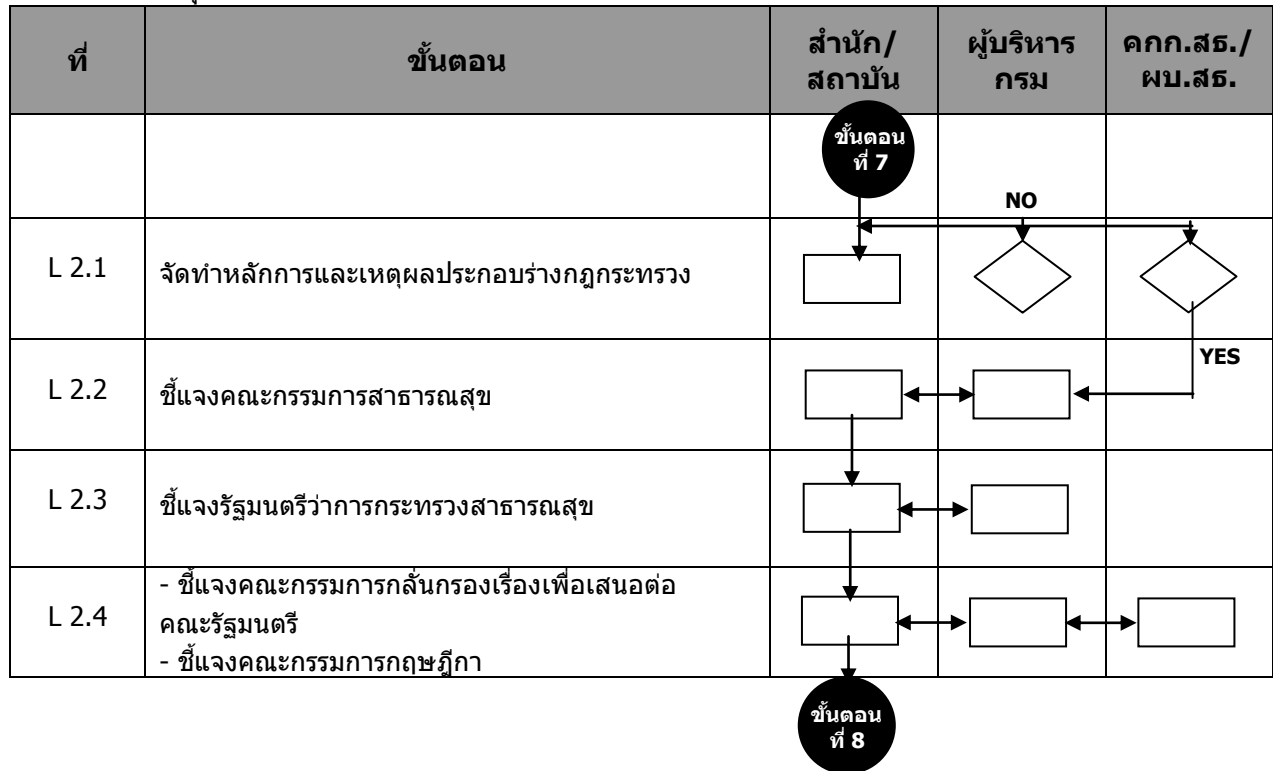
Legal 1 ขั้นตอนการปฏิบัติจัดทำร่างพระราชบัญญัติด้านการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงและภาระโรค

ขั้นตอน	สำนัก/สถาบัน	ผู้บริหารกรม	คก.สธ./ผู้บริหารสธ.
L1.1 จัดทำหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติ เสนอผู้บริหารกรมควบคุมโรค ลงนาม			
L1.2 ชี้แจงคณะกรรมการสาธารณสุข			
L1.3 ชี้แจงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข			
L1.4 - ชี้แจงคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี - ชี้แจงคณะกรรมการกฤษฎีกา			
L1.5 คณะกรรมการร่วมระหว่างรัฐบาลและรัฐสภา			
L1.6 - ชี้แจงสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาวาระที่ 1,2,3 - ชี้แจงคณะกรรมการธิการของสภาผู้แทนราษฎร - ชี้แจงคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา - ชี้แจงวุฒิสภาเพื่อพิจารณาวาระที่ 1,2,3 - ชี้แจงในที่ประชุมร่วมกันสองสภา - ชี้แจงคณะกรรมการร่วมกันของสองสภา - ชี้แจงสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาให้ความเห็นชอบตามมติของคณะกรรมการธิการร่วมกันสองสภา			

**รายละเอียด ขั้นตอนการปฏิบัติจัดทำร่างพระราชบัญญัติด้านการพัฒนาพฤติกรรม
สุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงและภาระโรค**

ขั้นตอน	คำอธิบาย / รายละเอียด	เอกสาร อ้างอิง/ แบบฟอร์ม	ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด
L 1.1	สำนัก/สถาบัน จัดทำหลักการและเหตุผลประกอบ ร่างพระราชบัญญัติเพื่อเสนอผู้บริหารกรมควบคุม โรคลงนาม เพื่อเสนอคณะกรรมการสาธารณสุข และผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข		- ความสมบูรณ์ ของเอกสาร และข้อมูล	
L 1.2	สำนัก/สถาบัน และผู้บริหารกรมควบคุมโรค ร่วมกันชี้แจงคณะกรรมการสาธารณสุขเพื่อ พิจารณาให้ความเห็นชอบโดยมีการประชุมเตรียม ความพร้อม/ซักซ้อมข้อมูลก่อน		- ความสมบูรณ์ ของเอกสาร และข้อมูล - การ Lobby ประธาน กก.	
L 1.3	สำนัก/สถาบัน และผู้บริหารกรมควบคุมโรค ร่วมกันชี้แจงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ		- ความสมบูรณ์ ของเอกสาร และข้อมูล	
L 1.4	สำนัก/สถาบัน ผู้บริหารกรมควบคุมโรค และ ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกันชี้แจง คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเพื่อเสนอต่อ คณะรัฐมนตรี(กรณีที่มี)และชี้แจงคณะกรรมการ กฤษฎีกา		- ความสมบูรณ์ ของเอกสาร และข้อมูล - การ Lobby ประธาน กก.	
L 1.5	ศูนย์บริหารกฎหมายร่วมกับสำนัก/กองวิชาการ และผู้บริหารกรมอนามัยร่วมกันชี้แจง คณะกรรมการร่วมระหว่างรัฐบาลและรัฐสภา		- ความสมบูรณ์ ของเอกสาร และข้อมูล - การ Lobby ประธาน กก.	
L 1.6	ศูนย์บริหารกฎหมายร่วมกับสำนัก/กองวิชาการ และผู้บริหารกรมอนามัยร่วมกัน - ชี้แจงสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาวาระ ที่ 1,2,3 -ชี้แจงคณะกรรมการธิการของสภาผู้แทนราษฎร -ชี้แจงคณะกรรมการประสานงานสภา ผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา - ชี้แจงวุฒิสภาเพื่อพิจารณาวาระ ที่ 1,2,3 - ชี้แจงในที่ประชุมร่วมกันสองสภา - ชี้แจงคณะกรรมการร่วมกันของสองสภา - ชี้แจงสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาให้ ความเห็นชอบตามมติของคณะกรรมการร่วมกัน สองสภา		- ความสมบูรณ์ ของเอกสาร และข้อมูล - การ Lobby ประธาน กมธ.	
ขั้นตอน ที่ 8	ดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษา			

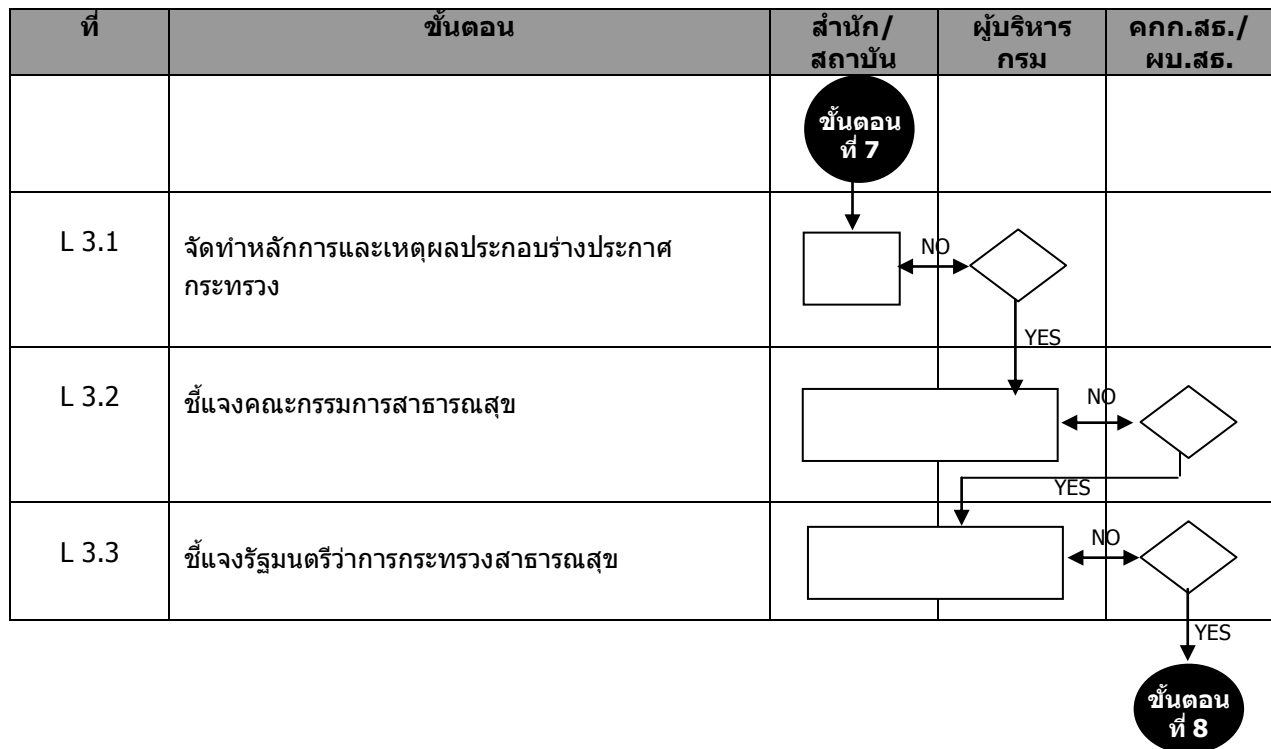
Legal 2 ขั้นตอนการปฏิบัติการจัดทำร่างกฎกระทรวงด้านการพัฒนาพฤติกรรม
สุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยง และภาวะโรค

รายละเอียด ขั้นตอนการปฏิบัติการจัดทำร่างกฎกระทรวงด้านการพัฒนา
พฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงและภาวะโรค

ขั้นตอน	คำอธิบาย / รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง/ แบบฟอร์ม	ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด
L 2.1	สำนัก/สถาบัน จัดทำหลักการและ เหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติ เพื่อเสนอผู้บริหารกรมควบคุมโรคลง นาม เพื่อเสนอคณะกรรมการ สาธารณสุขและผู้บริหารกระทรวง สาธารณสุข		- ความ สมบูรณ์ของ เอกสารและ ข้อมูล	
L 2.2	สำนัก/สถาบัน และผู้บริหารกรม ควบคุมโรคร่วมกันชี้แจง คณะกรรมการสาธารณสุขเพื่อ พิจารณาให้ความเห็นชอบโดยมีการ ประชุมเตรียมความพร้อม/ซักซ้อม ข้อมูลก่อน		- ความ สมบูรณ์ของ เอกสารและ ข้อมูล	- การ Lobby ประธาน คณะกรรมการ
L 2.3	สำนัก/สถาบัน และผู้บริหารกรม ควบคุมโรค ร่วมกันชี้แจง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ		- ความ สมบูรณ์ของ เอกสารและ ข้อมูล	
L 2.4	สำนัก/สถาบัน ผู้บริหารกรมควบคุม โรค และคณะกรรมการสาธารณสุข/ ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกัน ชี้แจงคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่อง เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี(กรณีที่มี) และชี้แจงคณะกรรมการกฤษฎีกา		- ความ สมบูรณ์ของ เอกสารและ ข้อมูล	- การ Lobby ประธาน คณะกรรมการ
ขั้นตอน ที่ 8	ดำเนินการประกาศในราชกิจจา- นุเบกษา			

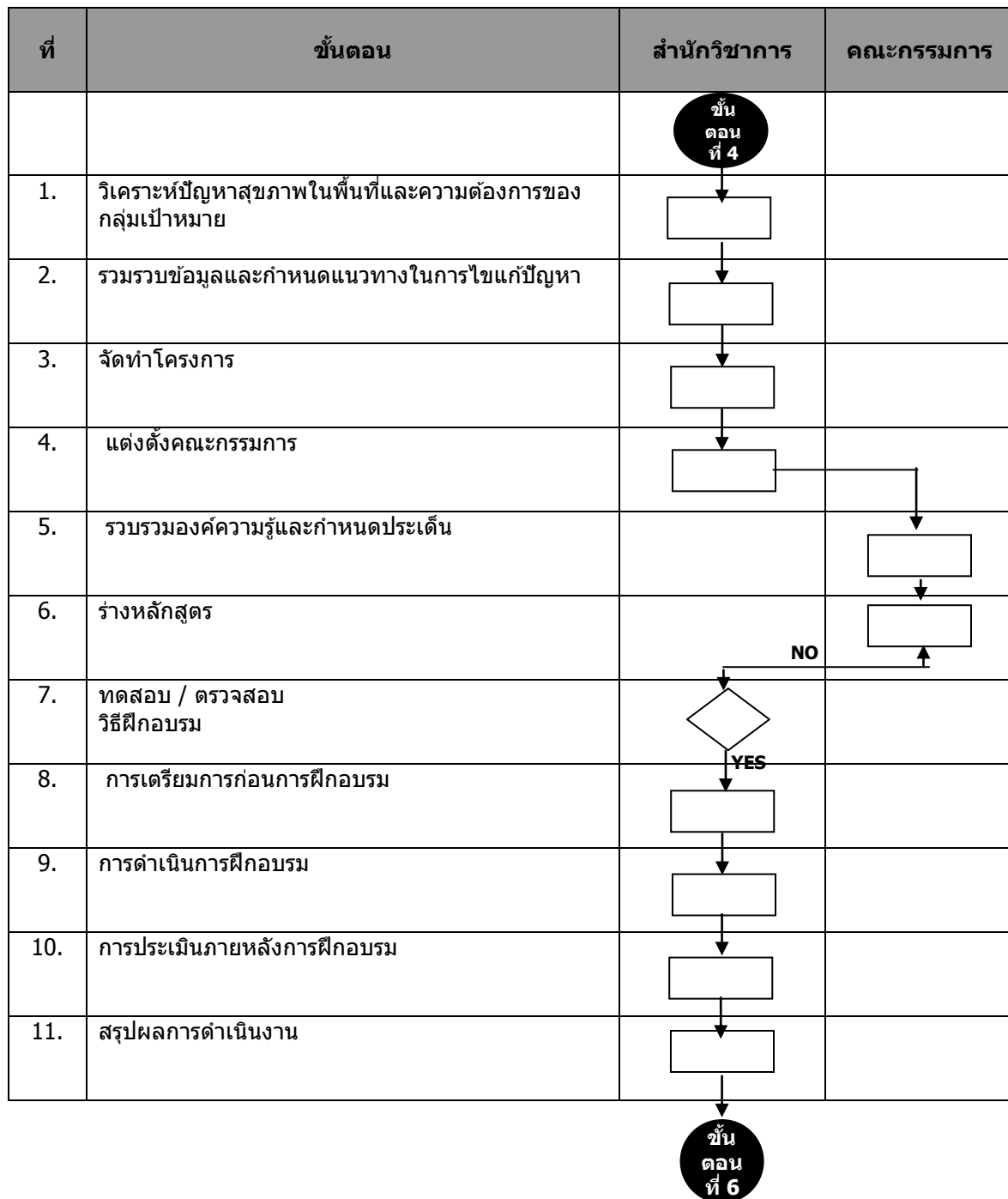
Legal 3 ขั้นตอนการปฏิบัติการจัดทำร่างประกาศกระทรวงด้านการพัฒนา
พฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงและภาวะโรค

รายละเอียด ขั้นตอนการปฏิบัติการจัดทำร่างประกาศกระทรวงด้านการพัฒนา
พฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงและภาวะโรค

ขั้นตอน	คำอธิบาย / รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง/ แบบฟอร์ม	ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด
L 3.1	สำนัก/สถาบัน จัดทำหลักการ และเหตุผล ประกอบร่างประกาศกระทรวงเพื่อเสนอผู้บริหาร กรมควบคุมโรคลงนามเพื่อเสนอเพื่อเสนอ คณะกรรมการสาธารณสุขและผู้บริหารกระทรวง สาธารณสุข		- ความสมบูรณ์ ของเอกสารและ ข้อมูล	
L 3.2	สำนัก/สถาบัน และผู้บริหารกรมควบคุมโรค ร่วมกันชี้แจงคณะกรรมการสาธารณสุข/ผู้บริหาร กระทรวงสาธารณสุข เพื่อพิจารณาให้ความ เห็นชอบโดยมีการประชุมเตรียมความพร้อม/ ซักซ้อมข้อมูลก่อน		- ความสมบูรณ์ ของเอกสารและ ข้อมูล - การ Lobby ประธาน คณะกรรมการ	
L 3.3	สำนัก/สถาบัน ผู้บริหารกรมควบคุมโรค และ ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกันชี้แจง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเพื่อพิจารณา ให้ความเห็นชอบ		- ความสมบูรณ์ ของเอกสารและ ข้อมูล	
ขั้นตอน ที่ 8	ดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษา			

5.5 ขั้นตอนการปฏิบัติงานการถ่ายทอดสู่บุคคล (การฝึกอบรม)

รายละเอียด ขั้นตอนการปฏิบัติงานการถ่ายทอดส่วนบุคคล (การฝึกอบรม)

ขั้นตอน	คำอธิบาย / รายละเอียด	ปัจจัยความสำเร็จ	จุดควบคุมความเสี่ยง
1.หาความต้องการในการฝึกอบรม	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ปัญหาสภาพในพื้นที่และความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่หรือจากหน่วยงานที่ต้องการเผยแพร่/ฝึกอบรม โดยพิจารณาว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขด้วยการฝึกอบรม ปัญหาที่ต้องแก้ไขด้วยการฝึกอบรมมักเป็นปัญหาที่แก้ไขโดยการให้ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่ถูกต้อง มีการสำรวจความต้องการในการอบรม เพื่อจะได้รับทราบความต้องการเพื่อนำมาวางแผนในการอบรม ให้ครอบคลุม ผู้เข้ารับการอบรมต้องการเรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง		
2. รวบรวมข้อมูลและกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ผู้เกี่ยวข้องวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำข้อเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา		
3.การจัดทำโครงการฝึกอบรม	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ผู้เกี่ยวข้อง จัดทำโครงการฝึกอบรม พร้อมรายละเอียดของกิจกรรมที่ต้องทำในการฝึกอบรม เพื่อเป็นขั้นตอนในการดำเนินงาน โดยนำความจำเป็นจากข้อ 1 มาเขียนเป็นวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม และกำหนดเนื้อหา / หลักสูตรในการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม รวมทั้งเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม กำหนดผู้เข้ารับการอบรมเป็นใคร มีคุณสมบัติอย่างไร จำนวนเท่าใด มีวิธีการในการฝึกอบรมอย่างไร วิทยากรและที่ปรึกษาเป็นใคร วันเวลาที่ใช้ในการอบรม สถานที่ งบประมาณที่ใช้ และระบุวิธีการประเมินผล / ติดตามผลการอบรม		
4. แต่งตั้งคณะกรรมการ	หัวหน้าหน่วยงานแต่งตั้งคณะกรรมการโดยพิจารณาจากความจำเป็น อาจมีบุคลากรอื่นๆมาร่วมดำเนินการ อาจใช้ทั้งบุคลากรภายใน และ ภายนอกหน่วยงาน อาจมีผู้ที่มีความรู้ ความสามารถที่แตกต่างกันออกไป โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมาย		
5. รวบรวมองค์ความรู้และกำหนดประเด็น	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ผู้เกี่ยวข้องรวบรวมองค์ความรู้ที่จะทำการฝึกอบรม พร้อมทั้งกำหนดเนื้อหาวิชาในการฝึกอบรม โดยการจัดเนื้อหาในการฝึกอบรมเป็นขั้นตอน มีการจัดเนื้อหาจากเรื่องง่ายสู่เรื่องยาก จัดลำดับในเรื่องเวลาตามลำดับก่อนหลัง โดยนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ที่ได้จากการหาความต้องการในการฝึกอบรมมาพิจารณาร่วมด้วย		- องค์ความรู้ที่ถูกต้องทันสมัย
6. ร่างหลักสูตร	คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร ปรับเนื้อหาที่จะทำการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์และระยะเวลาที่เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมโดยยึดหลักการและกระบวนการฝึกอบรมประกอบด้วยเสมอ ต้องระบุความจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อแก้ปัญหาหรือดำเนินการเพื่ออะไร ประกอบด้วย		- มีการประเมินก่อนและหลังฝึกอบรม

ขั้นตอน	คำอธิบาย / รายละเอียด	ปัจจัยความสำเร็จ	จุดควบคุมความเสี่ยง
	6.1 วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะภายหลังการฝึกอบรมแล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถทำอะไรได้ 6.2 เนื้อหา / หลักสูตรจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ 6.3 กำหนดวิธีการประเมินผลของหลักสูตรว่าแต่ละวิชาจะประเมินผลด้วยวิธีการใด(เช่น การประเมินก่อนการอบรม ระหว่างอบรม ภายหลังจากการอบรม)		
7. ทดสอบ / ตรวจสอบวิธีการฝึกอบรม	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ผู้เกี่ยวข้อง เลือกกลุ่มเป้าหมายที่จะนำวิธีการ / เนื้อหาไปทำการทดสอบโดยกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวต้องเป็นกลุ่มเดียวกันกับกลุ่มที่จะทำการฝึกอบรมจริง จุดประสงค์เพื่อทดสอบว่ามีปัญหาในการเตรียมการและดำเนินการหรือไม่ หากมีปัญหาให้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร / วิธีดำเนินการในทุกปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วนำมาทดสอบใหม่ หากไม่มีปัญหาก็จะได้หลักสูตรนำรูปแบบที่ได้ไปใช้ในการฝึกอบรมจริง		- กลุ่มเป้าหมายตรงตามที่กำหนด
8. การเตรียมการก่อนการฝึกอบรม	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ผู้เกี่ยวข้องเตรียมการก่อนการฝึกอบรมกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการตามหลักสูตรที่ผ่านการทดสอบ/ตรวจสอบแล้ว ดังนี้ 8.1 คัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม แล้วแจ้งให้ทราบพร้อมโครงการและตารางการอบรมและรายละเอียดอื่นๆ ที่ต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติ 8.2 ติดต่อที่ปรึกษา วิทยากร แล้วทำหนังสือเชิญพร้อมทั้งแนบรายละเอียดโครงการและตารางการฝึกอบรม 8.3 ติดต่อสถานที่ฝึกอบรม สถานที่ดูงาน (ถ้ามี) และบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือ 8.4 จัดเตรียมอุปกรณ์การฝึกอบรมทั้ง Hardware และ Software ให้ครบถ้วนและมีสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ 8.5 จัดเตรียมเอกสารประกอบการฝึกอบรม โดยติดต่อขอต้นฉบับจากวิทยากรที่สอนแต่ละวิชา 8.6 จัดเตรียมยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวก 8.7 จัดเตรียมเกี่ยวกับพิธีเปิดการฝึกอบรม ซึ่งได้แก่ - เชิญประธานในพิธี ส่วนใหญ่จะเชิญผู้บังคับบัญชาระดับสูง หรือผู้ที่เหมาะสม - กำหนดตัวผู้อ่านรายงานและพิธีกร ซึ่งอาจเป็นคนเดียวกันสำหรับผู้อ่านรายงานมักจะเป็นหัวหน้าหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม หรือหัวหน้าโครงการ - ร่างคำกล่าวรายงานและคำกล่าวเปิดการอบรมโดยผ่านความเห็นชอบของผู้กล่าวรายงาน และประธานก่อนจัดพิมพ์ - จัดเตรียมเจ้าหน้าที่โสตทัศนอุปกรณ์ เพื่อบันทึกภาพในพิธีเปิดการฝึกอบรม - เตรียมป้ายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม ควรเขียน		

ขั้นตอน	คำอธิบาย / รายละเอียด	ปัจจัยความสำเร็จ	จุดควบคุมความเสี่ยง
8. การเตรียมการก่อนการฝึกอบรม (ต่อ)	เฉพาะชื่อให้มีขนาดใหญ่ เพื่อให้เห็นในระยะไกลพอสมควร - จัดทำบัญชีรายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อการลงทะเบียนในวันพิธีเปิด - เตรียมโต๊ะสำหรับลงทะเบียน - เตรียมห้องประชุมสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม แขกรับเชิญและผู้ร่วมพิธีทั้งหมดโดยให้มีการทำความสะอาด จัดหาไม้ดอกประดับไม้ประดับ - เตรียมโต๊ะหมู่บูชา ที่กราบพระ ดอกไม้ ธูป เทียน และเทียนชนวนควรจุ่มน้ำมันหอมระเหย ก่อนประธานในพิธีมาถึง ตั้งธงชาติไว้ด้านซ้ายพระบรมฉายาลักษณ์ ตั้งไว้ด้านขวา เสียงหน้าเข้าหาโต๊ะหมู่บูชา ตรวจสอบระบบเสียงไมโครโฟนของผู้กล่าวรายงานและประธาน - กำหนดตัวผู้ส่งเทียนชนวนให้ประธานฯ - กำหนดตัวผู้รับการลงทะเบียนของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และผู้ต้อนรับแขก - จัดเตรียมน้ำชา กาแฟ และของว่างหลังพิธีเปิดการฝึกอบรม - เตรียมการปฐมนิเทศ และแนะนำตัวหลังประธานและแขกรับเชิญไปแล้ว		
9. การดำเนินการฝึกอบรม	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการฝึกอบรมกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการตามหลักสูตรที่ผ่านการทดสอบ/ตรวจสอบแล้ว (ในระหว่างดำเนินการฝึกอบรม) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากรจะทำงานกันอย่างหนักในกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและการเรียนรู้ให้มากที่สุด ดังนั้น ผู้รับผิดชอบการฝึกอบรมจึงมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้ทั้งผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากรมีความพร้อมให้มากที่สุด สิ่งที่จะสามารถสนับสนุนให้เกิดความพร้อมแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากรได้แก่ 1. จัดเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกตลอดเวลา 2. จัดเอกสารประกอบการอบรมให้พร้อม โดยประสานงานทั้งวิทยากรว่าจะแจกเมื่อใด 3. ดูแลความพร้อมของอาหารว่าง น้ำชา กาแฟ และอาหารกลางวันตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม 4. ตรวจสอบระบบแสง เสียง และอุปกรณ์ให้พร้อมทุกวัน 5. ดูแลให้มีการทำความสะอาดห้องอบรมและห้องน้ำทุกวัน 6. จัดเจ้าหน้าที่และพาหนะต้อนรับ- ส่งวิทยากรกรณีที่เชิญวิทยากรจากการนอกหน่วยงาน 7. จัดเจ้าหน้าที่แนะนำวิทยากรแก่ผู้เข้ารับการอบรม ชื่ออะไร เป็นใคร ทำงานที่ไหน ความรู้ประสบการณ์ หัวข้อวิชาที่จะสอน		

ขั้นตอน	คำอธิบาย / รายละเอียด	ปัจจัยความสำเร็จ	จุดควบคุมความเสี่ยง
	8. ในกรณีที่ต้องไปศึกษาดูงานและพักแรมตามที่ตั้งต่าง ๆ ต้องทำกำหนดการและหัวข้อปฏิบัติพร้อมรายละเอียดต่างๆ ที่ควรทราบแจ้งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อความพร้อมของทุกฝ่าย 9. จัดเจ้าหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับยาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นเหลือยามฉุกเฉิน 10. จัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินผลรายวิชา เมื่อเสร็จสิ้นการอบรมของแต่ละวิชา และประเมินผลรวมว่าการจัดอบรมตลอดหลักสูตรได้ผลดีหรือไม่ดีอย่างไร 11. ตลอดจนการอบรม ควรจัดกิจกรรมแทรกตามโอกาสที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและความเป็นกันเองในกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม 12. จัดพิธีมอบวุฒิบัตร/ประกาศนียบัตร และปิดการอบรม (ถ้ามี)		
10. การประเมินผลภายหลังการฝึกอบรม	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ผู้เกี่ยวข้องกำหนดวิธีการและขั้นตอนในการประเมิน โดยมีการติดตามผู้เข้ารับการอบรมได้นำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์ / ถ่ายทอดต่อกลุ่มเป้าหมายต่อไปหรือไม่ ผู้ประเมินอาจต้องเข้าสู่ประเมินผู้เข้ารับการอบรม ขณะกำลังถ่ายทอดให้กลุ่มเป้าหมาย ว่าการถ่ายทอดและเนื้อหาวิชายังคงถูกต้องและสื่อสู่กลุ่มเป้าหมายได้ตรงตามเนื้อหาเดิม	- ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจ	- แบบประเมินผลความพึงพอใจ
11. สรุปผลการดำเนินงาน	- เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ผู้เกี่ยวข้องสรุปผลเป็นรายงานการดำเนินการฝึกอบรมต่อหัวหน้าหน่วยงาน โดยรายงานรายละเอียดว่าดำเนินการฝึกอบรมจะประกอบด้วยวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม ที่มาของปัญหา เนื้อหา / หลักสูตรในการฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรม กลุ่มเป้าหมาย การประเมินผลในการฝึกอบรม ปัญหา อุปสรรค และการแก้ไข และประเมินผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย โดยดำเนินการตามขั้นตอนของคู่มือกระบวนการสื่อสารและประชาสัมพันธ์		- แบบรายงานผลการดำเนินงานฯ
ขั้นตอนที่ 6 และ 7	ดำเนินการในการสร้างเสริมความเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย และประเมินผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมฯ		

6. เอกสารอ้างอิง (Reference Document)

- คู่มือกระบวนการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ของกรมควบคุมโรค
- คู่มือกระบวนการพัฒนาระบบข่าวกรองและภัยสุขภาพ
- คู่มือกระบวนการสื่อสารความเสี่ยง
- คู่มือกระบวนการพัฒนาเครือข่าย

7. แบบฟอร์มที่ใช้ (Form)

- แบบประเมินก่อนและหลังการฝึกอบรม
- แบบประเมินผลความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- แบบรายงานผลการดำเนินงานฝึกอบรม

8. เอกสารบันทึก (Record)